

Commissie bezwaarschriften
gemeente Brummen

Jaarverslag
2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Instelling, samenstelling, taken en werkwijze van de commissie	
1.1 Instelling commissie	4
1.2 Samenstelling	4
1.3 Secretariaat	4
1.4 Hoorzittingen en vergaderfrequentie	4
1.5 Taken	4
1.6 Werkwijze	5
2. De resultaten van 2023	
2.1 Totaal aantal bezwaarschriften	6
2.2 De bezwaren per onderwerp	7
2.3 Adviezen	
2.3.1 Algemeen	9
2.3.2 Werkproces commissie 2023	9
2.3.3 Doorlooptijden	
2.3.3.1 Beslis- en adviestermijn algemeen	11
2.3.3.2 Overzicht doorlooptijden 2023	11
2.3.4 Beslissing op bezwaar en beroep	13
3. Conclusies en aanbevelingen	14

Inleiding

Aan de raad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester van de gemeente Brummen,

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van de commissie voor de bezwaarschriften van de gemeente Brummen (hierna: de commissie). Het jaarverslag biedt de commissie enerzijds de gelegenheid verantwoording af te leggen over de manier waarop zij haar taak heeft uitgevoerd en anderzijds de gelegenheid om de belangrijkste bevindingen over het afgelopen kalenderjaar nogmaals onder uw aandacht te brengen.

In het jaarverslag wordt aandacht besteed aan het aantal ontvangen bezwaarschriften, de onderwerpen, de verdeling over de diverse rechtsgebieden en de uitgebrachte adviezen. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel besluiten van de bestuursorganen - gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en de burgemeester - ter discussie zijn gesteld door er bezwaar tegen te maken en hoeveel van die besluiten al dan niet stand hielden in bezwaar.

Voor dit verslag is uitgegaan van de stand van zaken per 1 januari 2024. Aan de hand van de beschikbare gegevens in dit verslag trekt de commissie enkele conclusies en geeft zij een aantal aanbevelingen. Zij hoopt daarmee een structurele bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de besluitvorming, niet alleen aan de achterkant, maar ook aan de voorkant van de processen.

Brummen, 23 april 2024

Namens de commissie voor de bezwaarschriften,

de heer mr. R. Oosterhof
voorzitter

1. Instelling, samenstelling, taken en werkwijze van de commissie

1.1 Instelling commissie

De commissie is ingesteld op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Verordening commissie bezwaarschriften en het besluit tot instelling van de commissie. De samenstelling en de werkwijze van de commissie is uitgewerkt in de Verordening. Met uitzondering van bezwaarschriften tegen personele besluiten en besluiten inzake belastingen of de Wet waardering onroerende zaken is de commissie bevoegd te adviseren over ieder bezwaarschrift dat aan de gemeentelijke bestuursorganen is gericht.

1.2 Samenstelling

De commissie is een onafhankelijke externe adviescommissie, als bedoeld in artikel 7:13 Awb. Om de onafhankelijkheid en deskundigheid te waarborgen, bestaat zij uit bekwame leden, die niet werkzaam en/of woonachtig zijn binnen de gemeente Brummen. De commissie werkt in een wisselende samenstelling bestaande uit een voorzitter en twee leden. De inzet van de commissieleden is mede afhankelijk van de geagendeerde bezwaarschriften en de aard van de besluiten waartegen de bezwaren zijn gericht.

De commissie werkte in 2023 in de volgende samenstelling:

- de heer mr. R. Oosterhof (voorzitter)
- mevrouw mr. A. Bijlsma
- mevrouw mr. M.D. Moeke
- de heer drs. E. Waterval
- mevrouw mr. G. Paling
- de heer mr. D. Pool

1.3 Secretariaat

De commissie wordt bij het uitoefenen van haar werkzaamheden ambtelijk ondersteund door een secretariaat, bestaand uit twee vaste secretarissen (mevrouw S. Lampe en mevrouw mr. J. Vovk) en een administratief medewerkster (mevrouw A. Peters-Hoekman).

1.4 Hoorzittingen en vergaderfrequentie

De hoorzitting vormt een essentieel onderdeel van de bezwaarschriftenprocedure. Er wordt slechts bij uitzondering afgezien van het horen van een belanghebbende. Er moet dan bijvoorbeeld uit het bezwaarschrift zelf duidelijk blijken dat het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is en dat er redelijkerwijs geen twijfel mogelijk is over deze conclusie. Verder kan het horen ook achterwege blijven indien belanghebbenden hebben verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord. Zonder aanwezigheid van de bezwaarmaker kan de commissie in dat geval nog wel de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan horen en bevragen.

De commissie houdt in principe om de drie weken op een dinsdagavond haar hoorzitting. Al naar gelang het aanbod van bezwaarschriften kan een extra vergadering worden ingepland of een hoorzitting komen te vervallen. De hoorzittingen zijn openbaar, tenzij het de behandeling van zaken in het kader van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet/Verordening Jeugdhulp en aanverwante onderwerpen betreft of anderszins privacygevoelige informatie ter sprake komt.

1.5 Taken

Artikel 7:11 van de Awb verplicht het bestuursorgaan het besluit waartegen het bezwaar is gemaakt, op grondslag van het bezwaar volledig te heroverwegen. De beoordeling in bezwaar mag dus niet beperkt blijven tot toetsing van de rechtmatigheid van het bestreden besluit, maar dient binnen de grenzen van de wet een volledig nieuwe afweging van feiten, omstandigheden en belangen te omvatten. De commissie dient bij haar beoordeling het besluit ook op de grondslag van het bezwaar volledig te beoordelen. Die verplichting tot volledige heroverweging is bedoeld om gebreken in het bestreden besluit te kunnen herstellen. Als de commissie gebreken constateert – bij de totstandkoming van dat besluit of in bijvoorbeeld de motivering – die volgens de commissie met instandhouding van het besluit nog te herstellen zijn, zal zij daartoe adviseren. In andere gevallen zal de aard van gebreken in het bestreden besluit zodanig kunnen zijn dat de commissie zal adviseren het besluit te herroepen en (zo nodig) een nieuw besluit te nemen.

De commissie ziet het daarnaast mede als haar taak om:

- een bijdrage te leveren aan een goede verhouding tussen burger en bestuursorgaan;
- naar de burger te luisteren, zodat hij zich gehoord voelt;
- waar nodig uitleg te geven over de relevante wet- en regelgeving;
- (ongevraagd) aanbevelingen aan het bestuursorgaan te doen om de kwaliteit van besluiten te verbeteren.

1.6 Werkwijze

Fase voor de hoorzitting

Nadat bezwaarschriften bij de postregistratie worden geregistreerd, komen zij direct terecht bij het secretariaat van de commissie. Hierdoor houdt het secretariaat regie over de afhandeling van de ingediende bezwaarschriften. Het secretariaat brengt de betrokken vakafdeling en eventuele derde-belanghebbenden (bijvoorbeeld een vergunninghouder) van de ontvangst van een bezwaarschrift op de hoogte, stelt namens de voorzitter van de commissie een vergaderdatum van de hoorzitting vast, stelt de agenda op en verzoekt de vakafdeling de op de zaak betrekking hebbende stukken aan te leveren.

Regelmatig leidt een bezwaarschrift ertoe dat bezwaarmaker en de vakafdeling, voorafgaand aan een eventueel te plannen hoorzitting, (opnieuw) met elkaar in gesprek gaan. Te denken valt aan situaties waarin een nadere toelichting al voldoende duidelijkheid biedt voor een bezwaarmaker, of de kwestie alsnog in goed overleg kan worden opgelost of dat (gedeeltelijk) aan het bezwaar tegemoet kan worden gekomen.

Als niet onderling tot een oplossing wordt gekomen, nodigt het secretariaat - behoudens in uitzonderingsgevallen – bezwaarmaker, eventuele derde belanghebbenden en de vertegenwoordigers van het bestuursorgaan uit voor een hoorzitting bij de commissie.

De hoorzitting

Tijdens de hoorzitting kan de bezwaarmaker het bezwaar nader toelichten, kunnen de vertegenwoordigers van het bestuursorgaan hun standpunt verdedigen en kunnen er, afhankelijk van de inhoud van de zaak, ook derde-belanghebbenden worden gehoord. De commissieleden stellen daarnaast vragen over de besluitvorming en over de stukken in het procesdossier. De commissie verwacht daarom van de vertegenwoordigers van het bestuursorgaan dat zij hun standpunt in een verweerschrift vastleggen en voorafgaand aan de hoorzitting samen met het procesdossier digitaal aan de commissie toesturen. In de verslagperiode gebeurde dit in alle zaken, wat de commissie op prijs stelt.

Aan het begin van de hoorzitting geeft de voorzitter informatie over de taken en de werkwijze van de commissie. Hij legt de procedure uit en informeert dat het verslag van de hoorzitting niet meer schriftelijk wordt uitgebracht, maar dat er een audioverslag wordt gemaakt dat op verzoek kan worden toegestuurd. Alleen indien daartoe aanleiding is, wordt het audioverslag alsnog schriftelijk uitgewerkt. In de verslagperiode is drie keer door bezwaarmakers om toezending van het audioverslag gevraagd. Eén verslag is later alsnog schriftelijk uitgewerkt, omdat bezwaarmaker aangaf niet over de technische mogelijkheden te beschikken om de geluidsopname te beluisteren en hij in overweging nam beroep in te stellen tegen de beslissing op het bezwaar van het college.

Bij de beslissing op bezwaar moeten nieuwe informatie en gewijzigde omstandigheden steeds worden meegewogen. Hetzelfde geldt uiteraard voor het advies van de commissie. De commissie is afhankelijk van volledige en tijdige informatievoorziening door partijen. Daarom dient het bestuursorgaan in het verweerschrift en tijdens de hoorzitting op nieuwe informatie en gewijzigde omstandigheden in te gaan. De tijdige informatie is nodig, zodat bezwaarmaker(s) en eventuele derde belanghebbenden alle kans krijgen hierop voorafgaand en/of tijdens de hoorzitting adequaat op te reageren.

Indien een zaak zich er voor leent, stimuleert de commissie partijen om gezamenlijk tot een oplossing te komen.

In de praktijk maken bijna alle bezwaarmakers gebruik van de mogelijkheid om te worden gehoord.

Advisering

Na de hoorzitting beraadslaagt de commissie achter gesloten deuren en neemt zij een standpunt in. Vervolgens stelt de secretaris naar aanleiding hiervan een conceptadvies op. Als alle betrokken commissieleden het eens zijn met dit advies wordt dit uitgebracht aan het bestuursorgaan. Zeer zelden gebeurt het dat een commissielid een minderheidsstandpunt inneemt. Dat wordt eveneens opgenomen in het advies. In de verslagperiode was dat niet aan de orde.

Nadat de commissie haar advies heeft uitgebracht, is het uiteindelijk het bestuursorgaan dat de beslissing op het bezwaarschrift neemt. Het advies van de commissie is hierbij niet bindend. Het bestuursorgaan kan van dit advies afwijken, maar moet de afwijking in de beslissing op bezwaar dan uitgebreid motiveren. Bij toezending van het besluit wordt het advies van de commissie meegezonden aan bezwaarmakers en eventuele derde-belanghebbenden. Tegen het besluit kan beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter.

2. De resultaten van 2023

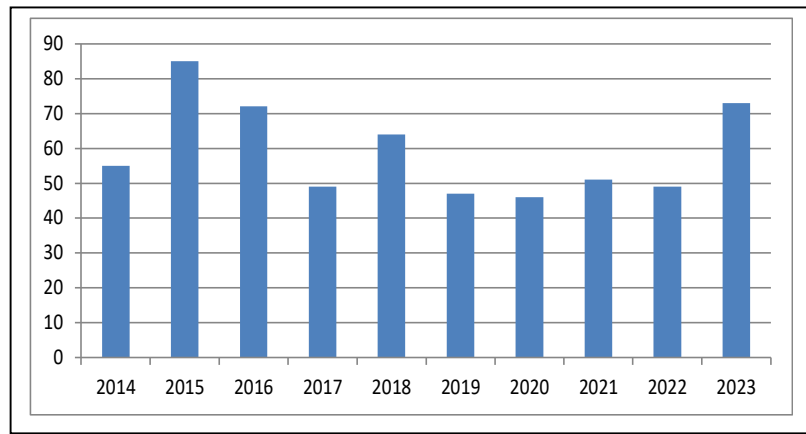
2.1 Totaal aantal bezwaarschriften

In dit jaarverslag zijn niet de bezwaarschriften meegenomen die als onderwerp 'bezwaarschrift' hebben, maar inhoudelijk een zienswijze of een klacht betreffen. Hoewel de commissie hier formeel een advies over kan geven, is in de gemeente Brummen afgesproken dat dit soort bezwaarschriften direct naar de vakafdeling gaan of naar de klachtencoördinator worden doorgestuurd. De betreffende vakafdeling betreft deze als zienswijze bij de besluitvorming. Of de klachtencoördinator handelt de klacht af. Als vooraf niet duidelijk is welke procedure de burger wil volgen, wordt aan hem de keuze voorgelegd.

Het aantal ontvangen bezwaarschriften is in 2023 hoger dan in de afgelopen jaren (sinds 2016).

Een vergelijking met voorgaande jaren levert het volgende overzicht op.

	Aantal ingediende bezwaarschriften
2014	55
2015	85
2016	72
2017	49
2018	64
2019	47
2020	46
2021	51
2022	49
2023	73

2.2 De bezwaren per onderwerp

In de onderstaande tabel is voor de afgelopen vijf jaar aangegeven, hoeveel van de ingediende bezwaarschriften onder dezelfde regelingen vallen. Hierbij is aansluiting gezocht bij de onderverdeling in de vorige jaarverslagen.

Onderwerp	2019	2020	2021	2022	2023
Participatiewet (Pw) incl. WerkFit-traject	22	19	19	19	24
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	3	2	7	4	5
Minimabeleid	4	2	3	3	
Jeugdwet (Jw)		1			
Subsidie/Algemene Subsidie Verordening Brummen (ASV)	1				
Verkeersbesluit/Wegenverkeerswet (WVW)	2	1	6	3	2
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (bouw/strijdig gebruik)	5	6	3	5	17
Wabo (uitweg)	1	1		1	1
Wabo (kap)	1	1	4	5	
Wet ruimtelijke ordening (Wro)/planschade				1	1
Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg)					5
Handhaving Wabo	7	6	4	5	6
Handhaving Wet milieubeheer (Wm)		1	1		1
Afvalstoffenverordening (ondergrondse afvalcontainers)					6
Wet openbaarheid van bestuur (Wob)			1		
Wet openbare overheid (Woo)					1
Wet basisregistratie gebouwen (BAG)		1			
Basisregistratie Personen (BRP)		1		1	
Leerlingenvervoer		1		1	
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	1				
Paspoortwet/Paspoortuitvoeringsbesluit (Ppw/PUN)		1			
Steunmaatregelen ivm Corona ***		2	3	1	
Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen					1
Overige ☺					3
Totaal	47	46	51	49	73

2020* in deze: tozo (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers) / continuïteitsbijdrage zorgaanbieders tijdens corona

2021* in deze: tozo (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers) / tonk (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)

2022* in deze: tozo (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers)

2023* in deze: Routekaart Wonen / Grondstrategie raad

2.3 Adviezen

2.3.1 Algemeen

De adviezen van de commissie kunnen zijn: (kennelijk) niet-ontvankelijk, (kennelijk) ongegrond of gegrond, of een combinatie daarvan.

Niet-ontvankelijk wil zeggen dat niet wordt voldaan aan de wettelijke vereisten voor het indienen van een bezwaarschrift en dat vervolgens niet wordt ingegaan op de inhoud van het bezwaar, bijvoorbeeld omdat het (niet verschoonbaar) te laat is ingediend of omdat de indiener van het bezwaarschrift niet als belanghebbende kan worden aangemerkt.

Tot een *ongegrondheid* van het bezwaarschrift wordt geadviseerd indien het primaire besluit op de juiste wijze tot stand is gekomen. Kleine motiveringsgebreken kunnen in bezwaar worden hersteld en ontbrekende wettelijke bepalingen kunnen worden aangevuld en leiden dus niet per se tot een gegrondheid van het bezwaarschrift.

Wanneer de commissie van oordeel is dat het bezwaarschrift *gegrond* moet worden verklaard, betekent dit dat het primaire besluit niet in stand kan blijven. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het besluit in strijd is met wettelijke bepalingen of beleid. Wanneer een besluit op een ondeugdelijke wijze tot stand is gekomen, kan dit ook leiden tot een gegrondverklaring van het bezwaar. Het is dan niet meer mogelijk om de geconstateerde gebreken in de bezwaarfase te herstellen.

Ook adviseert de commissie over het toekennen van een proceskostenvergoeding als daarom door de (gemachtigde van) bezwaarmaker is gevraagd. De hoogte van de vergoeding is wettelijk bepaald in het Besluit proceskosten bestuursrecht.

2.3.2 Werkproces commissie 2023 (tot en met uitbrengen advies)

De commissie heeft vorig jaar dertien hoorzittingen gehouden. Hierbij heeft zij 28 bezwaarschriften behandeld, waarvan er vijf zijn ingekomen in 2022 en 23 in 2023.

Naar aanleiding van de in 2023 gehouden hoorzittingen heeft de commissie in 2023 26 adviezen uitgebracht, waarbij in vier adviezen meerdere bezwaarschriften werden behandeld, omdat zij gericht waren tegen dezelfde besluiten.

Eén bezwaarschrift werd naar aanleiding van de hoorzitting ingetrokken. Bezwaarmakers zijn met het college en de vergunninghouder van een gehandicaptenparkeerplaats het samen eens geworden over een alternatieve locatie.

Daarnaast heeft de commissie zeven adviezen uitgebracht met het dictum "kennelijk niet-ontvankelijk". In deze zaken heeft de commissie geen hoorzittingen gehouden. In deze bezwaarzaken kon horen niet bijdragen aan een ander oordeel over de niet-ontvankelijkheid van de bezwaarschriften. Gelet hierop heeft de commissie afgezien van horen op grond van artikel 7:3 van de Awb.

De onderstaande tabel geeft inzicht in de uitkomsten van de in 2023 behandelde bezwaarschriften.

Onderwerp	INSTROOM bezwaren		UITSTROOM bezwaren/ ADVISERING							
	voorraad commissie per 01-01-2023	ingekomen in 2023	advies: geground	advies: ongeground	advies: gedeeltelijk geground	advies: kennelijk niet-ontvankelijk	advies: niet-ontvankelijk	primair besluit herzien n.a.v. heroverweging, hoorzitting of legalisatie	bezwaar ingetrokken (bestreden besluit gehandhaafd)	voorraad commissie per 31-12-2023
Pw incl. WerkFit-traject	1	24		3				12	9	1
Wmo		5			4				1	
Woo		1								1
Verkeersbesluit/ Wegenverkeerswet (WVW)	1	2					1			2
Wro/planschade	1	1	1							1
Wabo (bouw/strijdig gebruik)		17		3		2		1		5
Wabo (uitweg)		1								1
Wabo (kap)	2									2
Handhaving Wabo	4	6		5				3		2
Handhaving Wm		1					1			
Afvalstoffenverordening orac's		6		6						
Wvg		5				2	2			1
Wet dwangsom		1								1
Overige (routekaart/grondstrategie raad)		3				3				
Totaal	9	73	1	17	4	7	4	16	21	12

Bijzonderheden

De commissie heeft vastgesteld dat over het algemeen de wettelijke grondslag en de motivering goed is vermeld in de primaire besluiten. In het besluit op grond van de Afvalstoffenverordening was dat bijvoorbeeld niet het geval. Hoewel dit niet meteen tot de gegrondheid van de bezwaren heeft geleid, is dit in strijd met artikel 3:47 dan wel artikel 3:46 van de Awb, en is dit in de beslissing op bezwaar te herstellen.

Opmerkelijk is het aantal door het college herziene en ingetrokken besluiten op grond van de Pw in de fase van de heroverweging in verhouding tot het aantal ontvangen bezwaarschriften binnen dit rechtsgebied. Uiteraard is het positief dat het college op die manier gemaakte fouten zelf herstelt; feit is echter dat de oorspronkelijke besluiten om welke reden dan ook onjuist zijn genomen en in bezwaar niet langer in stand konden blijven. In deze context wijst de commissie – zoals hiervoor al is opgemerkt – nogmaals op de situatie van eind 2023, waarbij door een menselijke fout een aantal inwoners onterecht een afwijzing ontvingen voor een energietoeslag en inwoners die geen recht hadden op een energietoeslag deze wel hebben ontvangen. Mede door deze omstandigheid is het aantal herziene besluiten in verhouding hoog.

Voor wat betreft de bezwaren in het kader van handhavingsbesluiten merkt de commissie op dat in drie zaken het oorspronkelijke besluit is herzien op grond van legalisatietrajecten die tijdens de bezwaarfase zijn opgestart. In deze bezwaarzaken waren de bestreden besluiten in principe juist genomen.

In de verslagperiode was het aantal kennelijk niet-ontvankelijke bezwaarschriften hoog in verhouding tot eerdere jaren. De redenen voor de kennelijk niet-ontvankelijkheid waren divers: sommige bezwaarmakers waren niet belanghebbend; er was geen sprake van een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb en bezwaarmakers hebben geen reden aangeleverd voor het te laat indienen van hun bezwaarschrift, zodat er geen sprake was van een verschoonbare termijnoverschrijding.

2.3.3 Doorlooptijden

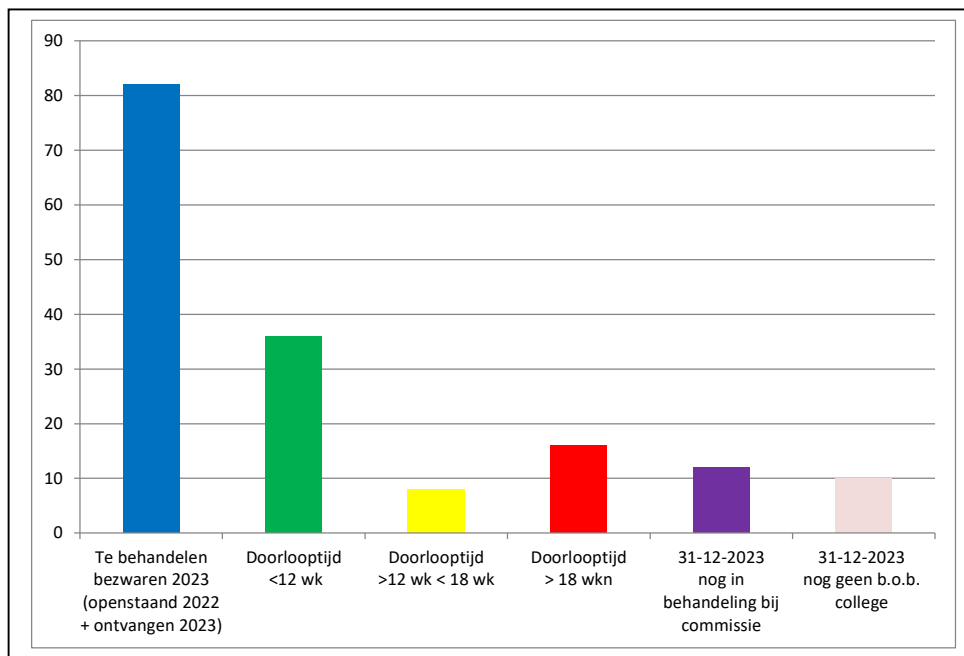
2.3.3.1 Beslis- en adviestermijn algemeen

Doorlooptijden zijn belangrijk, omdat de Awb wettelijke beslistermijnen voorschrijft. Wanneer een bezwaarschriftencommissie is ingesteld moet het bestuursorgaan binnen 12 weken een beslissing op bezwaar nemen, gerekend vanaf de dag na het verstrijken van de bezwaartermijn (artikel 7:10, eerste lid, van de Awb). Omdat deze termijn in het algemeen met een externe bezwarencommissie niet haalbaar is, wordt in Brummen in nagenoeg alle gevallen de beslistermijn op grond van artikel 7:10, derde lid, van de Awb verdaagd met zes weken. Dit gebeurt doorgaans bij de bevestiging van de ontvangst van het bezwaarschrift. Dit betekent dat binnen 18 weken op een bezwaarschrift moet worden beslist. Verder uitstel is alleen mogelijk voor zover de bezwaarmaker daarmee instemt en eventuele andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad. Dit uitstel kan nuttig zijn indien partijen de mogelijkheid onderzoeken om alsnog tot een oplossing te komen.

Volgens vaste jurisprudentie zijn de genoemde termijnen, termijnen van orde. Dat betekent dat het bestuursorgaan ook na afloop van de termijn nog rechtsgeldig op een bezwaarschrift beslist. Naast het recht voor bezwaarmaker op een professionele en tijdige behandeling van het bezwaarschrift, is het werken binnen de wettelijke beslistermijnen echter ook van belang om niet geconfronteerd te worden met door de gemeente te betalen dwangsommen op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. Op grond van deze wet verbeurt het bestuursorgaan bij het uitblijven van een tijdige beslissing – na een schriftelijke ingebrekestelling door een belanghebbende – een dwangsom voor elke dag dat het in gebreke is een beslissing te nemen. Deze dwangsom kan oplopen tot maximaal € 1.442.

Voor het bestuursorgaan is het dan ook van groot belang om tijdig te beslissen op een bezwaarschrift. Hoewel de zorg voor een tijdige beslissing op een bezwaar primair bij het bestuursorgaan berust, telt de behandeltermijn bij de commissie hierbij wel mee. Het halen van de beslistermijnen is hiermee een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het betreffende bestuursorgaan en de commissie. De commissie zet zich daarom in om de behandelduur van bezwaarschriften zo kort mogelijk te houden. Dit is een voortdurend punt van aandacht door de jaren heen en dus ook voor het afgelopen kalenderjaar.

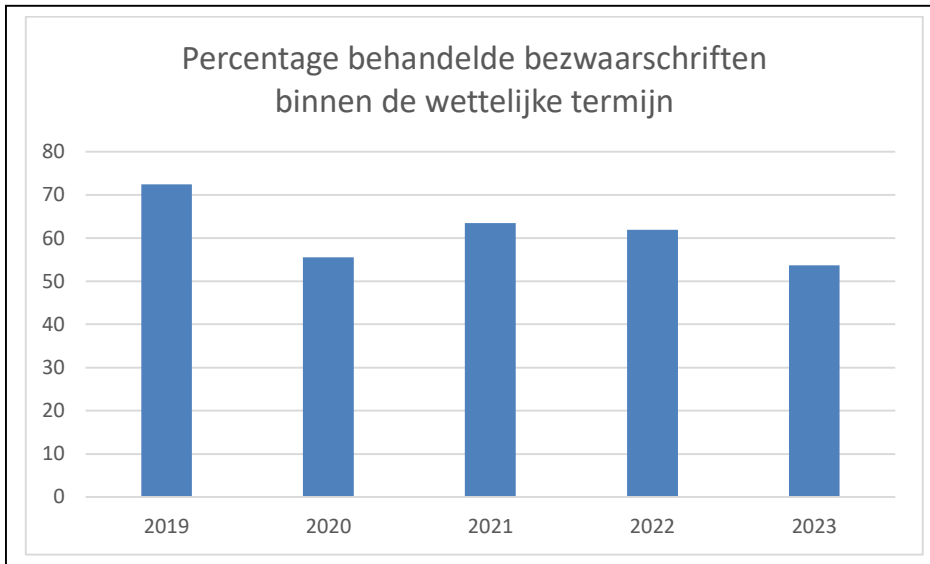
2.3.3.2 Overzicht doorlooptijden 2023

Uit het vorenstaande diagram is te concluderen dat van de in 2023 te behandelen bezwaarschriften 53% binnen de wettelijke termijnen zijn afgehandeld.

Let op: Dit percentage is feitelijk iets hoger. Van de bezwaarschriften die op 31 december 2023 in de werkvoorraad van de commissie dan wel van het college waren, zal een deel in 2024 ook binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld.

Hieronder volgt voor de afgelopen vijf jaar een vergelijking van de bezwaarschriften die binnen de wettelijke termijn zijn behandeld.

Doorlooptijd tussen ontvangst bezwaarschrift en hoorzitting

In 2023 duurde het gemiddeld dertien weken voordat een bezwaarschrift op een hoorzitting van de commissie werd behandeld. Dit is vier weken langer ten opzichte van 2022 en 2021, waarin de gemiddelde doorlooptijd tussen ontvangst van een bezwaarschrift tot de hoorzitting telkens rond de negen weken lag.

De redenen hiervoor zijn divers:

- zo is er door het college bijvoorbeeld in meerdere zaken uitstel gevraagd van het inplannen van een hoorzitting vanwege inspanningen om er (alsnog) onderling uit te komen met bezwaarmaker(s);
- meerdere malen is door gemachtigden van bezwaarmakers gevraagd om de termijn voor het aanleveren van bezwaargronden en stukken te verlengen;
- door de omvang van diverse dossiers en werkdruk bij vertegenwoordigers van het college kon in sommige zaken het verweerschrift met stukken niet eerder aangeleverd worden, zodat een hoorzitting pas op een later moment kon plaatsvinden;
- in enkele gevallen moest na ontvangst van het bezwaarschrift in het kader van de herbeoordeling van het bestreden (Wmo)besluit nog een medische keuring van bezwaarmakers plaatsvinden door een onafhankelijk, extern adviesbureau;
- soms waren persoonlijke omstandigheden bij bezwaarmakers of bij vertegenwoordigers van het college aanleiding tot het uitstellen van een hoorzitting;
- in een enkel geval heeft het college zich in de bezwaarfase door een gemachtigde laten vertegenwoordigen. De voorbereiding hiervoor vergde (extra) tijd;
- in een uitzonderlijk geval lag een bezwaarschrift bijna een jaar onopgemerkt in de werkvoorraad van een verkeerde afdeling en is om die reden niet tijdig en adequaat opgepakt.

Doorlooptijd tussen hoorzitting en uitbrengen advies commissie

De gemiddelde doorlooptijd, waarbinnen de commissie een advies heeft uitgebracht, was in 2023 ongewijzigd ten opzichte van de voorgaande jaren. Gemiddeld brengt de commissie binnen drie weken na de hoorzitting haar advies uit aan het college.

Doorlooptijd tussen uitbrengen advies commissie en beslissing op bezwaar

Het college/de raad hebben in 2023 gemiddeld binnen negen weken na het uitbrengen van het advies door de commissie een beslissing op bezwaar genomen. Dit is langer vergeleken met de voorgaande jaren: 2022 (zes weken), 2021 (vijf weken), 2020 (vier weken), 2019 (drie weken) en 2018 (drie weken).

2.3.4 Beslissing op bezwaar en beroep

De commissie ontvangt graag informatie over de beslissingen op bezwaar en eventuele uitspraken van rechters in (hoger) beroep. Op deze manier houdt zij het overzicht hoe er wordt omgegaan met haar adviezen.

Voor zover bekend, is het college in 2023 één keer contrair gegaan met een advies van de commissie en zijn de adviezen voor het overige overgenomen door het college dan wel de raad.

De verantwoordelijkheid van de commissie houdt op na het uitbrengen van het advies. Toch vindt zij het van belang om te kijken naar het aantal gerechtelijke procedures, dat wordt ingesteld tegen de beslissing op bezwaar en de uitspraken van de rechter met betrekking tot deze zaken. Onder andere om hier zelf van te leren.

In 2023 heeft de rechtbank Gelderland in drie zaken uitspraak gedaan, waarin de commissie eerder advies heeft uitgebracht:

- het beroep tegen een na vernietiging nieuw genomen beslissing op bezwaar in een handhavingszaak is ongegrond verklaard. Tegen deze uitspraak is inmiddels hoger beroep aangetekend;
- het beroep tegen een verleende omgevingsvergunning is ongegrond verklaard;
- het beroep in het kader van een sociale zaak is niet-ontvankelijk verklaard vanwege het ontbreken van procesbelang.

Een hoger beroepzaak in het kader van de Paspoortwet, waarin de commissie de burgemeester in 2020 heeft geadviseerd, loopt nog bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voor het overige is in 2023 vijf keer beroep ingesteld bij de rechtbank Gelderland. Dit betreft vier handhavingszaken en een Wmo-zaak, waarin de commissie in 2023 haar advies heeft uitgebracht. Deze zaken lopen nog.

3. Conclusies en aanbevelingen

Samenvatting van conclusies en aanbevelingen:

- De commissie hecht waarde aan een goede ambtelijke vertegenwoordiging en stelt wederom vast dat dat doorgaans goed functioneert, zowel in de voorbereidende fase als ter hoorzitting. De ambtelijke vertegenwoordigers zijn nagenoeg altijd goed voorbereid, ter zake kundig en voelen zich betrokken bij de bezwaarsprocedure. De commissie ontvangt voorafgaand aan de hoorzitting het procesdossier en een schriftelijke toelichting op het bestreden besluit en een reactie op de naar voren gebrachte bezwaren, wat zij op prijs stelt.
- De aan de commissie beschikbaar gestelde procesdossiers zijn tijdig, compleet, meestal op chronologische volgorde en voorzien van een inventarisatielijst aangeleverd. In deze context wijst de commissie in het kader van de AVG er nogmaals op dat de overhandigde dossiers alleen informatie mogen bevatten die de commissie voor de behandeling van de bezwaarschriften ook daadwerkelijk nodig heeft. Telefoonnummers, e-mailadressen etc. van privépersonen dienen te worden geanonimiseerd.
- De kwaliteit van de primaire besluitvorming is over het algemeen goed. De commissie ziet positieve ontwikkelingen voor wat betreft het benoemen van de wettelijke grondslag in de primaire besluiten. De motivering van besluiten is soms summier, wat de commissie wederom als aandachtspunt mee wil geven. Een goede, uitgebreide en deugdelijke motivering kan in sommige situaties (mogelijk) een bezwaarschrift voorkomen en voor meer duidelijkheid en begrip zorgen bij belanghebbenden. Vooral in situaties, waarbij belangenafwegingen aan de orde zijn, moet duidelijk worden welke belangen met welk gewicht tegen elkaar afgewogen zijn en waarom.
- Ook vindt de commissie nog steeds dat uitleg voorafgaand aan een - met name belastend/afwijzend - besluit essentieel is. Als aan de voorkant door of namens het bestuursorgaan richting de aanvrager of (een) derde-belanghebbende(n) duidelijk(er) wordt gecommuniceerd, geïnformeerd en beargumenteerd hoe en waarom tot een besluit is gekomen, kan in sommige gevallen bezwaar worden voorkomen.
- Naar de mening van de commissie verdienen verkeersbesluiten meer aandacht. De verkeersbesluiten die de commissie in de verslagperiode heeft behandeld waren qua opzet van matig niveau. De commissie stelt het college in deze context voor om te overwegen verkeersbesluiten met Afdeling 3.4 van de Awb voor te bereiden. Alhoewel dit niet verplicht is, kunnen door de zienswijzemogelijkheid in deze procedure vroegtijdig spelende belagen (bijvoorbeeld in de buurt) in kaart worden gebracht. Ook wil de commissie in deze samenhang wijzen op het belang van een goede documentatie en archivering van adviezen door de betrokken instanties, zoals de politie of verkeerskundige bureaus. Soms werd bij de in 2023 behandelde besluiten namelijk niet geheel duidelijk wat en hoe de politie in de specifieke situaties heeft geadviseerd.
- In de gemeente Brummen is het digitaal indienen van bezwaarschriften formeel nog niet mogelijk. Nu de digitale ontwikkelingen steeds sneller vorderen, stelt de commissie nogmaals voor om te overwegen dat bezwaarschriften digitaal met DigiD ingediend kunnen worden. De DigiD vervangt als ware dan de zogenaamde “natte handtekening”, dat als bewijs dient dat het bezwaar werkelijk door of namens de indiener is opgesteld.
- Als laatste maar zeker één van de belangrijkste aandachtspunten verwijst de commissie opnieuw naar de beslistermijnen. Het halen van de beslistermijnen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het betreffende bestuursorgaan en de commissie. De commissie zet zich in om de behandelduur van bezwaarschriften zo kort mogelijk te houden. Zij vraagt ook het bestuursorgaan om aandacht voor de beslistermijnen en indien deze niet gehaald worden om deze tijdig aan te houden/te verdagen. De commissie heeft geconstateerd dat de beslistermijnen in 2023 behoorlijk zijn opgelopen. Met name duurde het (gemiddeld) aanzienlijk langer dan in de voorgaande jaren dat na het uitbrengen van het commissieadvies de uiteindelijke beslissing op het bezwaar werd genomen. Alhoewel de commissie zich kan voorstellen dat door capaciteitsgebrek, prioritering en extra taken de werkdruk bij de ambtelijke organisatie en de bestuursorganen hoog is, zo moet het toch een gezamenlijk streven zijn om de wettelijke beslistermijnen te halen. Dit omdat bezwaarmakers recht hebben op een professionele en tijdige behandeling van het bezwaarschrift en de bestuursorganen bij niet tijdig beslissen het risico lopen om dwangsommen te verbeuren op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.